

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Trondheim, 10.07.2026

Deres ref.:
202014708

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/5421

Saksbehandler:
Sigrun Aune

Uttalelse til klage på NVEs avslag på søknad om Døvik 2 kraftverk i Strand kommune

Vi viser til henvendelse mottatt 05.06.26 fra NVE med spørsmål om uttalelse til Hydronor AS sin klage på NVEs avslag om bygging av Døvik 2 kraftverk og overføring av Døvikåna, Strand kommune.

Miljødirektoratet er uttalepart, ettersom overordnet miljømyndighet skal få uttale seg når et avslag på en tillatelse til tiltak i en forekomst av en utvalgt naturtype påklages, jf. nml § 56 andre ledd.

Bakgrunn

Hydronor AS søkte i november 2022 om tillatelse til å bygge Døvik 2 kraftverk i Strand kommune. Søknaden inkluderer overføring av 250 l/s fra Døvikåna til Paddevatnet, samt å regulere Paddevatnet med 1 meter. Overføringen fra Døvikåna var planlagt gjennom et område med utvalgt naturtype kystlynghei. På bakgrunn av tiltakets konsekvenser for blant annet kystlynghei avsto NVE søknaden om Døvik 2 kraftverk i september 2025. Hydronor AS har nå påklaget avslaget og ber om at vedtaket omgjøres slik at det gis konsesjon til utbygging av Døvik 2.

Kystlynghei fikk status som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven kapittel VI 7. mai 2015, da regjeringen fastsatte forskrift om endring i forskrift om utvalgte naturtyper. Kystlynghei er heipregete og i hovedsak trebare områder i et oseanisk klima, dominert av dvergbusker, særlig røsslyng (*Calluna vulgaris*), formet gjennom rydding av kratt og skog, og betinget av langvarig hevd med beite, og mange steder lyngbrenning og lyngslått. Kystlynghei med svært høy, høy, moderat eller lav lokalitetskvalitet er definert som en utvalgt naturtype. Alle typer kystlynghei er klassifisert som kritisk truet (EN) på Norsk rødliste for naturtyper (2025). Rødlitestatusen begrunnes med arealtap knyttet til utbygging av for eksempel næringsområder, vindkraftverk, boliger, hytter og veier, kombinert med forringet tilstand på grunn av endret skjøtsel og påvirkning fra fremmede arter. For å bremse den negative utviklingen må ytterligere arealtap begrenses og tilstanden forbedres.

Om virkemiddelet utvalgte naturtyper

Virkemiddelet utvalgte naturtyper har rettslig grunnlag i reglene i naturmangfoldloven kapittel VI. Det går fram av forarbeidene til naturmangfoldloven, se Ot.prp. nr. 52 (2008–2009) s. 259, at virkemiddelet

er ment som regler om bærekraftig bruk for naturtyper som er truet eller av andre grunner krever særskilte hensyn, utover de alminnelige reglene om bærekraftig bruk i naturmangfoldloven kapittel II. Et kjennetegn ved reglene er at de gjelder generelt og ikke bare for konkret avgrensede lokaliteter.

Hovedregelen om utvalgte naturtyper finner vi i naturmangfoldloven § 53 andre og tredje avsnitt:

Ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom skal det tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås. Før det treffes en beslutning om å gjøre inngrep i en forekomst av en utvalgt naturtype, må konsekvensene for den utvalgte naturtypen klarlegges. Kongen kan gi forskrift om utføring og behandling av en slik konsekvensanalyse.

Ved vurderingen av om den utvalgte naturtypes utbredelse eller økologiske tilstand forringes, skal det legges vekt på forekomstens betydning for den samlede utbredelse og kvalitet av naturtypen og om en tilsvarende forekomst kan etableres eller utvikles på et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av en slik forekomst.

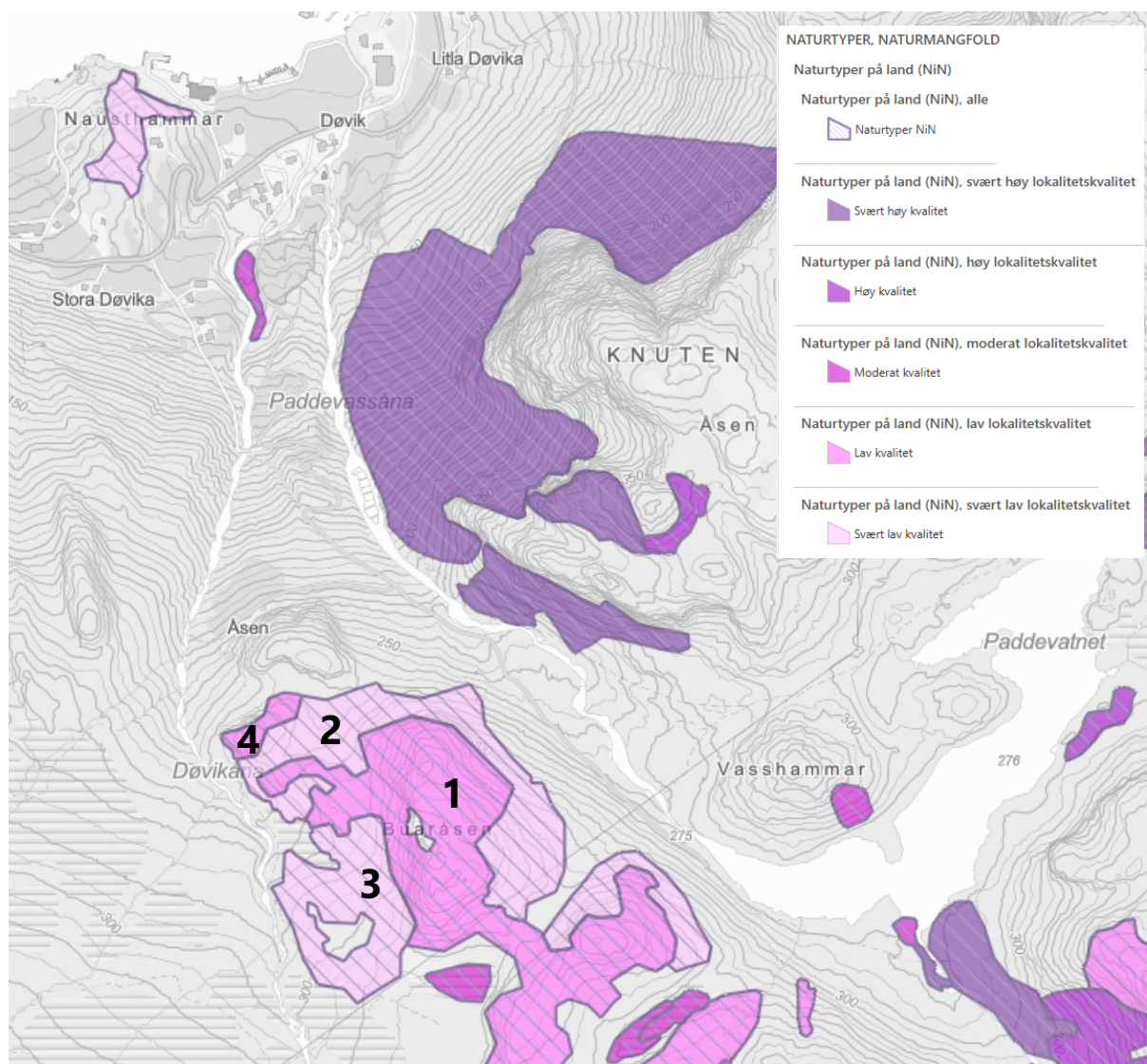
Som det framgår av det siterte, er hovedinnholdet en regel om at det ved all utøving av offentlig myndighet skal «tas særskilt hensyn» til forekomster av de utvalgte naturtypene. Bestemmelsen utgjør altså ikke en vedtakshjemmel i seg selv, men forutsetter at det finnes reguleringshjemler i annet lovverk som åpner for å legge vekt på hensynet til naturmangfold. I Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) s. 434 er reglene om utvalgte naturtyper omtalt som en bindende retningslinje om at hensynet til at den utvalgte naturtypens utbredelse og økologiske tilstand nasjonalt ikke skal forringes. Dette innebærer ikke at hensynet til den utvalgte naturtypen i alle tilfeller skal være avgjørende. Hensynet må veies opp mot andre hensyn, og mål- og interessekonflikter kan tilsi at enkeltforekomster må ofres. Reglene krever imidlertid at det må framgå av beslutningen hvordan hensynet til den utvalgte naturtypen er vektlagt og ivare tatt, og hvilke andre hensyn som eventuelt har veid tyngre.

Etter naturmangfoldloven § 52 bestemmer «Kongen i statsråd», det vil si regjeringen, hvilke naturtyper som er utvalgte ved forskrift. De første fem utvalgte naturtypene ble fastsatt 15. mars 2011. Kystlynghei ble deretter fastsatt som utvalgt naturtype 7. mai 2015. Tre nye utvalgte naturtyper er senere fastsatt ved endringer av forskrift om utvalgte naturtyper 4. desember 2020 og 15. august 2025.

Naturtypekartlegginger

Området ble naturtypekartlagt av Natur og samfunn AS i 2023. Kartleggingen ble utført på oppdrag fra Miljødirektoratet. I denne kartleggingen ble det registrert tre lokaliteter med kystlynghei som overlapper med trasé for overføring fra Døvikåna til Paddevatnet (figur 1).

Kartleggingen var del av en større kartleggingspakke som dekket prosjektområdet for Døvik 2 og omkringliggende areal. Kartleggingen fulgte Miljødirektoratets kartleggingsinstruks basert på Natur i Norge (NiN).

Figur 1: Utklipp fra naturbase kart som viser kartlagt kystlynghei med lav lokalitetskvalitet (rosa, utvalgt naturtype) og kystlynghei med svært lav kvalitet (lys rosa) i området mellom Døvikåna og Paddevassåna. Overføringstraseen krysser naturtype 1 (Buaråsen 1, utvalgt naturtype), naturtype 2 (Buaråsen 2) og naturtype 3 (Buaråsen 3). Naturtype 4 (Buaråsen 4, utvalgt naturtype) ligger utenfor foreslått overføringstrasé. Kilde: Naturbase.no.

Kystlynghei er en utvalgt naturtype dersom den har lokalitetskvalitet fra "lav" til "svært høy" (jf. forskrift om utvalgte naturtyper). Kartleggingen fra 2023 viser at kystlyngheien langs midtre del av overføringstraseen har lav lokalitetskvalitet og derfor er utvalgt naturtype (Buaråsen 1, Miljødirektoratet, 2024a). Lokaliteten beskrives som kystlynghei med moderat naturmangfold og er i tidlig gjenvekstsuksesjonsfase. Kystlyngheien nord og sør for dette har svært lav lokalitetskvalitet og omfattes dermed ikke av forskrift om utvalgte naturtyper (Buaråsen 2 og 3, Miljødirektoratet, 2024bc). Videre ligger det vest for overføringstraseen en kystlynghei med lav lokalitetskvalitet som også er utvalgt naturtype kystlynghei (Buaråsen 4, Miljødirektoratet, 2024d). Det betyr at disse fire kystlynghei-lokalitetene er sammenhengende. Lokalitetene er i tillegg del av et større område med kystlynghei som strekker seg sør og vest for tiltaksområdet.

Kystlynghei er en semi-naturlig naturtype som generelt sett har stort restaureringspotensiale. Det vil si at lokaliteter som har svært lav lokalitetskvalitet ofte kan forbedre tilstanden om det settes inn restaureringstiltak som brenning, fjerning av fremmede arter eller hogst.

Tidligere har det blitt registrert en lokalitet med kystmyr i dette området (Miljødirektoratet 2002). Den ble registrert i Naturbase i 2002 etter DN-håndbok 13, som er gammel metodikk for naturtypekartlegging. Kystmyra beskrives som en fattigmyr i et større myrområde som har stor verdi i seg selv.

Tiltaksområdet er kartlagt etter både ny og gammel metodikk for naturtypekartlegging. Miljødirektoratet anbefaler i veileder om Kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks at mest oppdaterte kunnskapsgrunnlag skal ligge til grunn for arealforvaltning (Miljødirektoratet 2026). Innenfor dekningskartet for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks er dette det mest oppdaterte kunnskapsgrunnlaget og skal ligge til grunn for arealforvaltning.

Miljødirektoratets vurderinger

Området ble naturtypekartlagt i 2023. NVE legger til grunn at det samlede kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å fatte vedtak. Miljødirektoratet støtter vurderingene fra NVE om at kunnskapen om naturtyper er god nok og at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig.

Vi vil likevel påpeke at naturtypekartleggingen fra mai 2023 ble utført *etter* høringen på søknad om å få regulere Paddevatnet, overføre Døvikåna og bygge Døvik 2 kraftverk. Høringsfristen var i februar 2023. Høringspartene fikk derfor ikke uttalt seg om hvilken påvirkning utbyggingen vil ha på utvalgt naturtype kystlynghei i området.

Slik tiltaket var planlagt ved søknad om Døvik 2 kraftverk innebærer det at overføringen fra Døvikåna til Paddevatnet er planlagt i en rørgate som er 10 m bred og 1170 m lang. Dette vil medføre permanente skader i en utvalgt naturtype som allerede er kritisk truet og under stort press. Fragmentering og varig arealbeslag i naturtypen vil føre til en irreversibel forringelse av lokalitetene. Dette er negativt for kystlynghei, som trues av arealendring og fragmentering. I likhet med NVE vurderer vi at omsøkt overføringstrasé vil øke samlet belastning på kystlynghei.

Vi registrerer at Hydronor AS i sin klage trekker delen av søknaden som gjelder regulering av Paddevatnet, samt foreslår å justere overføringstraseen slik at den går utenom utvalgt naturtype kystlynghei. I notat fra Biota naturkompetanse (ettersendt fra Hydronor AS) trekkes det frem at de negative konsekvensene kan avbøtes ved å legge om overføringstraseen, slik at mesteparten av kystlyngheien unngås (Biota naturkompetanse, 2025). Et alternativt traséforslag er vist i notatet og følger grensen til kystlyngheien mot vest og nord.

Virkningene av alternativ overføringstrasé for naturmangfoldet er ikke vurdert opp mot opprinnelig trasé eller helheten i prosjektet. For utvalgt naturtype kystlynghei kan det være positivt at overføringstraseen legges utenfor kystlyngheia. Dette traséforslaget er imidlertid lagt tett inntil grensen for kystlyngheien, og det er uklart om utbyggingen vil påvirke arealet innenfor kystlyngheien for eksempel i anleggsfasen. Vi bemerker også at alternativt traséforslag vi ligge nærmere elveløpet, og det er usikkert hvordan dette vil påvirke naturen og arter langs vannstrengen. Samtidig vil dette gi en lengre trasé som også gir et større totalt arealbeslag.

Tiltaket har potensial for store og varige ødeleggelser av både utvalgt naturtype og truede naturtyper i området, også dersom overføringstraseen endres. Førre-var-prinsippet etter naturmangfoldloven § 9 tilsier at det ikke bør gis tillatelse til tiltak i områder hvor det er usikkerhet rundt virkningene på naturmiljøet og hvor skadepotensialet er høyt.

Konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget er godt og NVE har gjort grundige vurderinger om påvirkningen på utvalgt naturtype kystlynghei i sitt vedtak. Miljødirektoratet støtter NVE sine vurderinger.

Miljødirektoratet har kun uttalt seg om forhold knyttet til utvalgt naturtype kystlynghei og har ikke vurdert helheten i prosjektet eller vurdert alternativt forslag til overføringstrasé.

På bakgrunn av det betydelige skadepotensialet tiltaket innebærer, vurderer vi at klagen ikke bør tas til følge, dersom det medfører etablering av overføringstrasé eller tilhørende inngrep i utvalgt naturtype kystlynghei.

Ved en eventuell tillatelse ber vi om at følgende vilkår settes:

- Virkninger av foreslått overføringstrasé og alternativ trasé for naturmangfoldet må vurderes nærmere. Vurderingen må gjennomføres av personell med biologisk fagkompetanse og vise konsekvensen av foreslått trasé inkludert konsekvensen for utvalgt naturtype kystlynghei, mot virkningen av alternativ trasé utenfor kystlynghei, inkludert eventuelle virkninger for kystlynghei under anleggsfasen og konsekvensen av mer arealtap av annen natur som følge av lengre trasé. Traseen med minst konsekvens for naturmangfoldet samlet sett bør velges.
- Dersom traseen etableres gjennom utvalgt naturtype kystlynghei, må arealinngrepet minimeres, terrenget tilbakeføres og det må legges til rette for naturlig revegetering.
- Dersom tiltaket beslaglegger og fragmenterer utvalgt naturtype kystlynghei ber vi NVE vurdere om det kan pålegges søker å restaurere tilsvarende areal av kystlynghei med svært lav kvalitet i området, slik at areal med utvalgt naturtype kystlynghei ikke reduseres totalt sett.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Sigrun Aune
seniorrådgiver

Referanser

Biota naturkompetanse (2025). Naturfaglig vurdering av ny trasé for rørgate – Døvik 2 kraftverk.

<https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/56244f22-08f6-478c-ab52-83f0233dc4f9/202014708/3452875>

Miljødirektoratet (2002, 10. mai). Naturbase faktaark. Jarven (BN00049224).

<https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00049224>

Miljødirektoratet (2024a, 26. februar). Faktaark – Naturtyper NiN. Buaråsen 1 (NINFP2310118268).

<https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2310118268>

Miljødirektoratet (2024b, 26. februar). Faktaark – Naturtyper NiN. Buaråsen 2 (NINFP2310118357).

<https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2310118357>

Miljødirektoratet (2024c, 26. februar). Faktaark – Naturtyper NiN. Buaråsen 3 (NINFP2310118350).

<https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2310118350>

Miljødirektoratet (2024d, 26. februar). Faktaark – Naturtyper NiN. Buaråsen 4 (NINFP2310118355).

<https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2310118355>

Miljødirektoratet (2026). Veileder: Kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/naturkartlegging/myndigheter/kartlegging-av-naturtyper-etter-miljodirektoratets-instruks/hvordan-skal-naturtypedata-brukes-i-arealplanlegging/>